

Tneel u'j e xi' ttz'i'ben Pablo te Timoteo

Jun k'olbebl tu'n apóstol Pablo te Timoteo

¹ Inayena, Pablo, ma cub ntz'i'bena ja u'j lu te tey, Timoteo, cuma inayena sma'n tu'n Jesús te tyolet tu'n tajwalel Dios, Co'pl ke, bix tu'n tajwalel Kaaw Jesús, Scy'o'n tu'n Dios, jaj xin k'uklec kc'u'j ti'j.

² Timoteo, jay tisen jun ncwal, cuma k'uklecxix tc'u'ja ti' Jesús. Wajtzen tu'n ttzaj t-xtalbil Dios tibaja, bix nuket tzaj k'a'ben tc'u'jxin ti'ja, bix tente tuj ttžyal tu'n Kman Dios bix tu'n Kaaw Jesús.

Tej tkbante Pablo tu'n mi'n t-xi' cybi'n ocsal cyyol xnak'tzal nic'bil yol

³ At-xe k'ij tej nxí'ya tuj tx'otx' te Macedonia. Tzulc'atzen tuj tc'u'ja oc ncubsa'n nwitz tey tu'n tcyaja tuj tnom te Efeso. Ncubtzen ntz'i'ben ja u'j lu tey tu'n toc tilel tu'na tu'nx tcyaja te cawel cyibaj xjal tuj tja Dios tuj Efeso, cuma cyxol xjal tuj tja Dios at xjal nxnak'tzan nic'bil yol. Wajtzen jay cawen cyibaj xjal tu'n tbaj twi' jnic'bil yola.

⁴ Cawenxsen kej xjala tu'n mi'n tz'oc cyx-nak'tza'n cypocbal ootxa xjal o baj cyniq'uen, cuma nuk nic'bil yol, nuk k'oj tzin tjyo'n, bix min pon baj twi', bix nuk amle'n nxí' tii'n. Jaxitle at amle'n cyi' xjal te tja Dios te xnak'tzalec jaxxix tyol Dios, bix tu'n toc ke cyc'u'j xjal ti'jxin.

⁵ Nxí'tzen nkba'n tey ju'wa jaj tu'n toc tak' jun xjal cye ocsal tu'n cykil cyanem, bix tu'ntzen toc

tak' cye, il ti'j ctzaal tkba'n cyanem, il ti'j ctzaal itz'j ti' jun cynaabl ba'n, bix jaxxix cyu'n ka k'uklec cyc'u'j ti' Dios.

⁶ Pero kej xjal nchi xnak'tzan ti'j jnic'bil yola, lastimxse, cuma kej yol nbaj cyxnak'tza'n cye xjal, yaa'n ju' n-ocatle, sino nuk ncub meltz'ajtl cyyol te mintii' ba'n tajbe'na.

⁷ Nuk ja n-oc tak' cyej tu'n cyoc te nmak xnak'tzal tley Moisés, bix nke cyc'u'j tu'n cyyol, pero min tz'el cyniy' ti'j ti nxi' cyyolen.

⁸ Ktzki'nte ka ba'nte tley Moisés, pero ka ma tz'ajben tuj tajbel-lel tisex o tzaj tk'o'n Dios.

⁹ Tcublen bintte tley Moisés yaa'n te cye cyej xjal nuk jaj ba'n ncub cybinchen. E cub bintte ley te tzuybel cyej xjal aj il. Ejee'tzen aj ilj yuwin, bix xool cynaabl, te cyej sbu'n, bix xsunkej xjal min cybi Dios bix min cybi ti jilel jxjan, cyej xjal ncub byonte cyman bix cytxu, cykilca kej byol,

¹⁰ te cyej xjal at cypaj, bix te cyej xinak nchi jaw meltz'aj tuyu juntl xinak bix te cyej xuuj nchi jaw meltz'aj tuyu juntl xuuj, te cyej tzyul xjal te q'ueybil te juntl wilk, te cyej ḥtak', bix xsunkej ḥtak' tstiwa n-oc cyniq'uen ka jax cyu'n twitz Dios, bix xsunkej xjal ncub cybinchen tik'chtl jilel tka'yel tuj tley Dios.

¹¹ Oj nxi' nkba'na jba'n tpocbal Jesús, jxin oc k'onte wajwalela te kbalte cye xjal, bixse n-el cyniy' xjal ti' cyl.

Tej t-xi' tk'o'n Pablo chjonte te Kaaw Jesús

¹² Nxi' nk'o'na chjonte te Kaaw Jesús, cuma o tzaj tk'o'n wipemala tu'n npanteya tuj waak'ena, bix

cuma ma ke tc'u'jxin wi'ja, bix ma chin k'oja te wajbelela.

¹³ Cykil ma bint tu'nxin wi'ja, bix jaj o tz'oc nk'o'na q'uixc'aj te Jesús tuya nyola, bix e njoy ke ocsnal lepch ti' Jesús te biybil bix te pjetel. Pero te Kaaw Jesús e tenx texin tanem we wi'j, cuma weya mintkna'x woca te ocsnal, bix min el nni'ya ti'j ti jilel e cub nbinchena, cuma e'la tuj nwitzta ba'n ncub nbinchena twitz Dios, bix min el nni'ya ti'j ka ja Jesús Dios.

¹⁴ Amale otket tz'oc nbinchena ti'jxin, pero nimx t-xtalbilxin e tzaj wibaja. Ju' tzunj n-oca wocsla'n Jesús, bix n-ocx tak'xin we.

¹⁵ At jun tyol jilj cykil xjal ba'n toc ebinte. Nbyan cyjulu: "Ul Jesús twitz tx'otx' te co'pl cyej aj il," tži tyol jilj. Cyxoltzen aj il, inayena mas aj il.

¹⁶ Bix amale inayentwe mas aj il cywitz aj il, pero te Jesús e tzaj tyeec'a texin tanemxin wi'j, tu'n toc tyeec'axin ka min jaa' ba'n toca baj tc'u'jxin. Bix tu'ntzen nim tc'u'jxin wi'ja, matzen cub tk'o'nxin jun techlal cywitzj xjal at tu'n cyocslan te Jesús alcye k'ij bix ccyiik'eltzen cychunk'lal te junx maj.

¹⁷ Ju' tzunj knimac'atzen Dios, cuma jaxin Cawel, mintii' titz'jlenxin bix mi'n cyimxin, bix mlay baj twi' tu'nxin, bix mi nuketpe chic'ajax Dios, bix nuk jac'axin junx maj iy'na tilbil ti'j. Nukettzen jac'axin š-ij bix na'j te junx maj.

¹⁸ Ja'lewe, Timoteo, wey ncwala, ja tzuna o tz'oc k'o'n ti'j te xnak'tzal tyol Dios cyu'n tij tajwilel tja Dios. Yaltzen ja'lewe inayentzen chin oquel k'onte taak'ena. K'imtzen tuya cykil tc'u'ja. K'o'nc nim tipena te bajsalc'a twi'j nic'bil xnak'tza'n. K'o'nc

tipena ti'j taak'ena lu cyiw, tisen oj nk'ojl jun soldado tuj k'oj.

¹⁹ C'ojlam tiiba ti'j tajbela, bix ti'j ncub tbinchena. Ba'nx tc'u'ja ti' Dios, bix tc'oja'xa tnaabla. At cabtl xjal min txi' cyc'u'j ti' cynaabla. Ju' tzunj o txa' tz'ak cyanem ti' Dios.

²⁰ Ju'tzen e baj cye Himeneo bixse Alejandro. Ejee' tzunja weya o chin na'n Dios cyi'j tu'n tcuyante Dios tu'n cyoc tuj cawbil tu'n taaw il, Satanás, tu'n tul tuj cyc'u'j tu'n mi'n baj cyyasen Kman Dios.

2

Jun xnak'tzbil ti'j ti tten tu'n kna'n Dios

¹ Nkba'xsen tey ti ctemela tuj tja Dios. Tneelx-ixsen cxe'l nkba'n tey tu'n t-xi' tkba'na cye xjal cxe'lxix cycubsa'n cywitz te Dios ti' cabtl xjal, yaa'n nuk ti'jc'a cna'la Dios, bix cxe'l cyk'o'n chjonte te Dios ti'j tik'ch tzin tk'o'n Dios te cykil xjal.

² Bix cxe'l cykanen te Dios cyibaj xjal cawel bix cykilca kej tocsen cyajwalel, tu'ntzen tbint cycawen, tu'ntzen kten tuj ttzyal bix tuj txubtx, tu'ntzen kcub yut'e twitz Dios.

³ Jatzente ba'nja, bix ba'ntzen tuj twitz Dios, Clol ke.

⁴ Bix taj tzunxin tu'n cykil xjal clet tuj tk'ab il, bix tu'n tel cyniy' ti'j alcyej jaxxix, yaa'n nuk ejoo'c'a.

⁵ Junxte Dios at, bix junxte xjal at te mojbalec cye xjal tuyá Dios. Ja Jesúś, Scy'o'n tu'n Dios,

⁶ cuma tej tpon tumel jaxte Jesúś e xi' k'onte tiib tuj cyamecy tu'n tclet cykil xjal tuj tk'ab il.

Tej mintkna'x tpon tumel tu'n tcyim Jesús, min cytzki'n xjal ka taj Dios tu'n cyclet cykil xjal tuj il.

⁷ Ejee'tzen cye yol jlu jaxxix, bix jawnex, bix ke cyej yol lu yaa'n nuk te cye kej xjal judío, sino te cykil xjal twitz tx'otx'. Bix tu'ntzen tkbaj ja yola te cykil xjal, otzen chin oc tch'ioken Dios te tsanjel bix te tyolet Jesús. Jwe nxi' nkba'na jaxte, yaa'n ñtak'bilate.

⁸ Yaltzen ja'lewe wajtzen nuket jak'ch chi cwa' ten xinak na'l Dios. Pero wajwe chi na'lxix xinak Dios tuya jun cyanem sakxix, yaa'n nchi k'ojo.

⁹ Bix kej xuuj, tu'n cyabaj bint tuya cyxbalen, pero tujxix tumel, yaa'n te cynimbil cyiib cywitz xjal. Bix mi'n txi' cyii'n nim amle'n te tbinchaj cyiib, tu'n tbaj xebat cywi', tu'n tocx tuj cyxquin, ma cycwenchj te oro ma te perla, bix ma nintzaj cyxbalen.

¹⁰ Tetzen t-xelj amle'n cxe'l tii'nj tbinchaj cyiib, ja tzunj tu'n tbintl jtbanel cyu'n. Bix jatzen te ba'nj te cyej xuuj cyaj chi nimante Dios.

¹¹ Kej xuuj, oj cyxi' tuj tja Dios, c'oquelxix cybi'n, bix nuk chi cwel yut'e, yaa'n cwel cyyeec'an cyiib ka cutzen ba'n cyu'n.

¹² Ncy'iwa tu'n tel tii'n xuuj tipemal xinak tuj xnak'tza'n, bix ncy'iwa tu'n cycawen xuuj cyibaj xinak. Cuma ca'ba tten.

¹³ Tneel, cuma ja te Adán, xinak, e cub tbinchen Dios nejl. Tcabxitlzen tcub bintte Eva, xuuj.

¹⁴ Tcabtzen, jatzen xuuj e jkonte the il, cuma ja te xuuj e cub yajlet tu'n Satanás, yaa'nte Adán.

¹⁵ Ju' tzunj, e xa' k'o'n cye xuuj cycastiwa tu'n toc cytž'isente cye cyal. Pero amale e k'ojet cycastiwa, chi cletel, ka juchxix cyc'u'j ti' Dios, ka tu'n cykil

cyanem, bix ka sakxix cyanem.

3

Ti ctemel tchunk'laljun taj tz'oc te ninc'ul ti'j tuj tja Dios

¹ O kbaj al jun taj tz'oc tk'a'ben te ninc'ul ti'j ma te cawel cyibaj xjal tuj tja Dios, ba'nte. Ba'n tocxte,

² pero al ma tz'oc te ninc'ul ti'j tuj tja Dios, tu'n mi'n yolj cyu'n xjal. Cwelxix ten tuj tbanel tuyu junx t-xu'l, bix cxe'l tii'n jun tchunk'lal nuk yalnix, bix cxe'lxix tbisen ti'j, ba'ntzen tbi'nc cyu'n xjal bix tcuyan tu'n twutan jun xjal tja, bix ba'nxix te xnak'tzal cyxol xjal.

³ Jun cawel tuj tja Dios mintii' tu'n toc te bola, mitetpe jyol k'oj, bix mitetpe lmolec xjal ti'j te taj. Yaa'ntzen ju' ctemela, sino jun xinak mixbenxix k'oij, jun xinak ba'n chewsan k'oj cyxol xjal, bix mitetpe tziy' tuj tc'u'j nuk te cambl pwak.

⁴ Cbinelxix tninc'un tuj tja, bix ebil ke tcwal.

⁵ Cuma ka jun xjal mixben ninc'un tex tja, jey', ¿titzen tse' tu'n tbint tninc'un tuj tja Dios?

⁶ Jxjal ma tz'oc te tajwilel tja Dios, yaa'nt loj jun maantk tzke toclen te ocsnal, cuma ch'innch'e axse q'uelela tuj twitz ma taj tuyu cubsaj witzbaj, bix cwelx tz'ak, tisex tcublen tz'ak Satanás tuj cya'j bix occin te taaw il.

⁷ Bix jax il ti'j cwel ten tuyu jun tnaabl ba'n cyuyaj xjal yaa'n ocsnal, tu'n mi'n jaw ikj yol ti' tja Dios cyu'n xjal. Jatzen tc'o'bel bimanj, tu'n tel iiq'uet tyol tajwilel tja Dios.

Ti ctemel tchunk'laljun diácono

8 Jaxse ju'x kej onlte tajwilel tja Dios, cybi'xix ch'in. Mi'n chi cub tz'ak tuj cyyol cywitz xjal, bix mitetpe tu'n cyoc bola, bix jax mitetpe tu'n cycaman pwak tuj tka'yel.

9 Bix cwelxix cyc'u'n tyol Dios tisec'ax tten ttzallen tk'o'n Dios, cuma cytzki'nxixa ka jax tyol Dios.

10 Ba'n cyniy'bet jxjala nejl ka ba'nke te onel. Katzen mintii' jun cyka'yel, ba'ntzen cyajben te onl tajwiyel.

11 Jaxse ju'x kej xuuj onl tajwilel, ba'nx chi cwel ten, yaa'n tu'n cycub ten xtz'impl yol, mitetpe tu'n cycub ten balk'ajel ma iken yol, sino nukxix yalnix ti' cynaabla, bix ba'nxix toc ke cyc'u'j xjal cyi'j.

12 Jun onl tajwilel tja Dios c'oquelxix nuk te tchmil junx xuuj, bix cbinelxix tninc'un ke tcwal bix tik'ch te tuj tja.

13 Kej onel nbint-xix cyaak'en cyu'n tuj tja Dios, ejee' tzunj a cyanem xjal cyi'j, bix k'uklxix cyc'u'j oj nchi ak' yolel ti' cyocslabl ti' Jesús cyuya xjal.

Jun kooslabl o tzaj tk'o'n Dios nimxse t-xi'len

14 Xi'man wu'na tu'n nxi' naja cyey'l tey, pero ncubtzen ntz'i'bena ja u'j lu tey

15 yaa'n ka nchin tzyetc'a, cuma wajtzen ttzki'ntla ti ctemela cynaabla jxjal te tja Dios, cuma te tja Dios te te Dios i'tz, bix cuma ejee'cyo xjal te tja Dios iklte bix c'ojjal tej jax tyol Dios.

16 Jatzen jax tyol Dios, jkocslabl, o tzaj tk'o'n Dios, ma'xse t-xi'len, tisen toc tu'nj bitz: "Oc Dios te xjal, Jesús. E cub tyeec'an Espíritu Santo ka ja Jesús Scy'o'n tu'n Dios, bix cykilj e bint tu'n Jesús ba'nxse e'la. Axse e'laxin tuj cywitz tsanjel Dios. Bix ex tpocbalxin tuj cykil yol twitz tx'otx'. Bix oc

cyocsla'n nim xjal jaxin. Bix e k'iijxin tuj cya'j juntl maj," tži bitz.

4

Nim xjal q'uelel tpa'n tiib tanem ti' tyol Dios

¹ Pero tzinenxix tcyaj tuj chic'aj tu'n Espíritu Santo ka cyuj k'ij chi ul nim xjal q'uelel tpa'n tiib tanem ti' tyol Dios. Ju' chi xe'l lpetl ti' cyxnak'atz jxal lepch cyxnak'atz cyi'j xewbaj yajlal bix ma bimanj.

² Kej xjal chi cwel ten xnak'tzal cyej cynic'bil biman, ejee'tzen xjalj junx maj xtak'. Nimxse cyxtak'bil ya tzpetpajninxltzen cynaab.

³ Ja tzunkej xjal ju' ba'n cyu'na cycy'itltzen chi oc maje xinak tuyu cyxu'l, bix n-octzen cyxnak'tza'n cye xjal ka at juun wik waabj mixben tniy'bej. Pero o cub tbincha'nte Dios cykil wik waabj cye tcwalxin tu'n t-xi' cywaa'n, bix tu'n toc chjonte te Dios ti'j.

⁴ Cykil tej e cub tbinchen Dios, ba'nte. Ju' tzunj mintii' ch'in ba'n tel cyxoo'n xjal, sino ccyiik'elxix tu'n t-xtalbil Dios.

⁵ Tu'n tna'j Dios ti' waabj, n-eltzen cyniy' xjal ti'j ka ja Dios k'oltzte, bix cuma ju' toc tu'n Dios. Bix ka o tzaj tk'o'n Dios, cykiltzen ba'n, yaa'n nuk alcyexte ba'n.

Jun tbanel xnak'tzal tu'n tajben te Jesús

⁶ Xnak'tza'nc tzunja lu cye ocslal tu'ntzen jay ba'n tajben te Jesús. Tisenj waabj tzin tk'o'n tipen kchu'l, ju'xse tzin tk'o'n tyol Dios tipemal kanem. K'o'ncxixsen tc'u'ja ti'j.

⁷ Pero mi'n txi' tc'u'ja ti'j tpocbal cyu'nj xtak' xjala, a te tbi'nc pero na'c yol. Yaa'ntzen ju'wa, sino xnak'tzam tiiba tu'ntzen tnimena Dios.

⁸ Alj ma baj t-xnak'tza'n tu'n tkinpaj tchu'l, ba'nte, pero nuk te twitz tx'otx' teja. Pero tej tu'n tbaj t-xnak'tzan tiiba ti' tyol Dios, yaa'n nuk te twitz tx'otx' teja, sino te junx maj.

⁹ Jaxxix tej we ma txi' nkba'na, bix cykilcakey ba'n toc ebinte.

¹⁰ N-oc kipen tuya kyol tu'n cyco'pj xjal tuj cyl. Nko ak'anantzen bix niy'x ku'n cuma ktzki'n i'tzte Dios jaa' ma tz'oca ke kc'u'j. Ja tzunxin C'ojjal cykil xjal, bix tzin tco'paxin kej xjal ocsal te tyolxin.

¹¹ Jayle tzunj yol lu cawel bix cxnak'tzal tu'na.

¹² Amale cwalxita, pero tc'oja' tiiba tu'n mi'n tz'el xe'ta, sino cwelxix tk'o'na jun techlal ba'nxis cywitz ocsal tuya tnaabla te yolel, tuyaxix jun they jiquen, bix tuya ba'n tanema cyi' xjal, bix juch tc'u'ja ti' Dios, bix sakxix jun tnaabla.

¹³ Jooc'tzen nchin ponwe, tenctzen te §-ilwe tyol Dios tuj u'j tuj tja Dios, bix te nimsalec cyc'u'j ocsal, bix te xnak'tzaleccye.

¹⁴ Timoteo, mi'n tz'el tuj tc'u'ja ka tu'n t-xjik'ben Dios e yolenke tyolel Dios tibaja bix e cub cyk'o'n tij xjal cawel tuj tja Dios cyk'ab tibaja tu'n toc tajwalela te xnak'tzal tyol Dios cye xjal.

¹⁵ Junx maj k'o'nc tc'u'ja ti'j, tu'ntzen toc cyce'yen xjal jay ka xi'en t-xi'y tuya Dios.

¹⁶ C'ojlam tiiba, bix c'ojlam ti nbaj t-xnak'tza'na, bix cwelxix we'y twitz tixja jilel. Katzen ma bint ju'wa, bix ka cuyan tey tu'n tu'n t-xi' tkba'na jyol te co'pbil, bix cmeltz'ajel te co'pbil cyej xjal ma tz'oc ebinte tey. Ju'tzen ctemela tey, yaa'ntzen tu'ntl tey

ka min xi co'pj xjal tuj tk'ab il.

5

Jba'n tu'n kbinchante cyij mastl ocsnal

¹ Cwalxa. Ju' tzunj oj tcub tilen jun tij til, mi'n tz'oc tilena. Chebe cxe'l tkba'na te tisen tmana. Bix kej xjal cwalx, ju' chi tse'y tisen jun te tjay.

² C'oquel tc'ojla'na kej xuj tij tisex ttxuy. Bix kej txin cwalx, tisen jun taneba. Mi'n tz'oc tena chilsalec cyetxin.

³ Yal tzunkej xuuj viuda, ka jaxxix ka viudakexuj, bix min-al ba'n toc c'ojlancye, ke xjaltzen te tja Dios ba'n toc c'ojlancye.

⁴ Pero ka at yiuda at tal bix ma at ke tchman, entonces cyna'xixse cwal bix cbineltzen cyu'n tu'n toc cyc'ojla'n cytxu ma cyyaa', tu'ntzen tchjet tz'išbencye tu'n cytxu. Ja tzunja ba'n tuj twitz Dios.

⁵ Ka jun xuuj viuda jaxxix ka viuda, min-alx jun i'tztlte, bix nuk Dios tzin tyo'nxuj tu'n tcyajjal, bix min cyaj tna'nxuj Dios te k'ijl bix te koniyan tu'n tcyajjal, ba'ntzen toc cyc'ojla'n xjal te tja Dios jaxuj.

⁶ Pero jun viuda nuk n-extl tk'ij te jyoj titlte taj ma nuk tik'chtl tzin tlok'o'n ti' pwak, jatzen viudaj mixben tc'ojlaj tu'n tja Dios.

⁷ Kbanxse cykil ja lu cye xjal tu'ntzen tbint cyu'n, tu'ntzen min-al yolen cyi' xjal.

⁸ Cuma alj ocsnal min tz'oc tc'ojla'n ke te tja, mix nbina tu'n tisej te Dios taj, bix masxse iy'nan twitz jun xjal yaa'n ocsnal, cuma n-ocxtlpe cyc'ojla'ncye ke te cyja.

9 T-xoltzen tajlal cybi jxuj viuda nchi onj tu'n tja Dios, nuk o'cxc'a kej xuj te oxc'al jnabk'i ma masj, bix ba'nx otk chi cub tenxuj tuyu junx cychmilxuj.

10 Ja tloj jun viuda itzki'n twitz tu'nj ba'n o cub tbinche, tisen tzunj: ka ba'nxix o tz'oc ttz'išen ke tal, ka ba'n tnaabl cyuyaj xjal e pon tja, ka o tz'oc tc'ojla'n tuyu cykil tc'u'j kej xjal ocsnal, ka o tz'oc tc'ojla'n kej xjal tuj tcyajlal e tema, bix ma ti jiletl tbanel o bint cyu'n.

11 Pero yaltzen cyej xuj viuda cwalx, mi'n tz'oc tk'o'n ke xuja te tajlal, cuma la' ti taj cyc'u'jxuj, cwel cybinchexuj. Chebetzen ccyajbe'xuj cychmilxuj juntl maj. Cwatzen oj tel cypa'n cyiibxuj tuj cyaak'enxuj tuj tja Dios,

12 ya otktzen chi cub tz'akxuj tuj cyyolxuj twitz Dios.

13 Bix juntl, nuk nchi iy' ttzii' jaa', bix tzin cyiik'en cy'ajel, bix yaa'ntzen nuk nchi oc te cy'aj, sino tuyaxe xtz'impl yolke, bix n-ocx cyk'on cyiib te cawel cyxol xjal, te kbalecx tej yol yaa'n tumel tu'n tocx cykba'n.

14 Ju' tzunj we tuj nwitz tu'n cymaje kej xuuj viuda cwalx juntl maj, e tten cyal, bix e toc cyc'ojla'n cyja. Katzen ma bint cyu'nj xuuj viuda ju'wa, mintzentii' ba'n t-xi' cyyolen xjal ti' tja Dios.

15 Nxi' nkba'na ja lu cuma at xuuj viuda o cub binchen tej tka'yel, o tz'oc cybi'n tyol taaw il, Satanás.

16 Na'mc'atzen ka at jun najaj xjal ocsnal, bix at jun viuda tuj tja, il ti'j c'oquel tonen, tu'ntzen mi'n tz'oc tiken tja Dios, sictzen ba'n toc tonen tja Dios kej viuda jaxxix min jaa' ba'n cyoca itz'j.

¹⁷ Kej xjal tij tajwilel nbinxix tninc'un tja Dios, ba'nxixsen cyoc ocslet bix cyoc c'ojlet, bix ejee'xixj xin tocsen cyaak'en te kbal tyol Dios bix te xnak'tzal, cuma ncyaj cyk'o'nxin cyaak'enxin tu'n tyol Dios.

¹⁸ Ju'tzen toc tu'n tyol Dios tuj k'anak stament cyjulu: "Mi'n tz'oc tk'o'na tzuybil ttzi junjil boys ka npjunjil triwa, tu'n ba'n twaa'njil, tu'n at tipenjil te ak'anal." Bix juntl: "Tej xjal ak'anal atte tumel tu'n tchjet," ttzi tyol Dios.

¹⁹ Mi'n tz'oc tbi'na til jun xjal tij tajwilel tja Dios ka min-al ca'ba ma oxe te tstiwa ti'j.

²⁰ Pero cyej xjal tajwilel tja Dios otk chic'ajax otk chi cub tz'ak tuj cylil, il ti'j cxe'l tkba'na te cywitz cykil xjal tu'n toc ttži cyi'j.

²¹ Twitz Dios, twitz Kaaw Jesús, bix cywitz tsan-jel Dios tuj cya'j, cxe'l xix nkba'n tey tu'n tbint jma txi' nkba'n tey, bix mi'n tz'oc tcy'e'yena ka mas nintzaj jun twitz juntl.

²² Tu'n toc jun xjal te tajwilel tja Dios, chebe cxe'l tjyo'na. Mi'n tz'oc tk'o'n naja. Ka ma tz'oc tk'o'na jun xjal te tajwilel tja Dios, bix cchic'ajaxel jxjala ka at nim til, tisec'atzen ba'n tilj xjala tuj twitza. Mi'n tz'ocx tk'on tiiba tjak'j luwe.

²³ Timoteo, nukx yaaba. Ju' tzunj yaa'n nuk a' cxe'l tc'a'na, sino tuyax ch'in vino tu'n tiy' tchyonel tc'u'ja.

²⁴ At xjal ncub bint til tuj chic'aj, bix cykil xjal itzkilte ka maxe cwel baj twi' stis twitz Dios. Bix at xjal ncub bint til tuj ewjel. Pero tixja tten ti'j, cjawel chic'ajax oj tcub bajset twi' stis twitz Dios.

²⁵ Jaxse ju'x ttena, jba'n ncub cybinchen xjal, chic'ajte. Bix amale atet tbanel taak'en ncub

tbinchen jun xjal tuj ewjel, mlayx bint tewj te junx maj. Ju' tzunj mi'n baj bint naj tu'na ti' tnaabl jun xjal.

6

¹ Kej ocsal nchi ak'anancx tjak' tcawbil cypatrón, ba'nxix toc cybi'n tyol tpatrón. Mi'n chi oc te cy'aj. Cycuyaxix cyaak'en, tu'ntzen mi'n txi' na'n tbi Dios bix tu'ntzen mi'n txi' na'n kxnak'atz cyu'n xjal.

² Bix ka at jun ocsal nak'ana'ncx tuya jun tpatrón ocsal, c'oquelx tbi'n xina tisen jun cawel. Masx c'oquel tilel tu'na tuyaxin twitz tuya junxin yaa'n ocsal, cuma alj nk'inte tkbel jtaak'ena jax ocsal, bix n-oc tak' te Dios. Bix xnak'tzanx bix kbanx xsunja lu cye xjal.

Ba'n tu'n t-xi' kniman Dios bix tu'n ktzalaj ti' ntzaj tk'o'n ke

³ Attzen xjal nyec'an juntl wik xnak'atz. Axse tbi'nc cyxnak'atz, pero yaa'n junx tten cyyol tuyaj xnak'atz nxi' k'inte ke te niml Dios, bix yaa'n ba'n tten cyyol tuya tyol Kaaw Jesús.

⁴ Nuk n-oc cyk'on cyiib jxjala te nintzaj, bix min tz'el cyniy' ti'j tixix ttenj jax yol. Nuk nchi jyon jaa' q'ueletza jun k'oj. Ti'j tzunja n-etza itz'j xchi'len c'u'j, k'oj, cyakwusaj xjal, ic'bil twitz xjal,

⁵ bix k'oj min pon baj twi'. Alj ma cub xnak'tzante cyej nic'bil xnak'atz, junxse maj otk tzpet ya min tz'eltl cyniy' ti'j alcyej jax, bix n-elatzen tuj cywitz nuk te cambl pwak ocsabl ti' Dios. Cyimeltzen cyiiba cyi'j xjala.

6 Jaxte ju' tewa. Te kocslabl ti' Dios theyel xtalbilte, pero la' alj ntzalaj tuyaj ch'in ncnet tu'n,

7 cuma mintii'te k'i'n ku'n ktzaj twitz ja tx'otx'a, bix mintii'te ba'n taj kii'n.

8 Nuk ka at ch'in ba'n t-xi' kwaa'n bix tu'n toc ch'in ki'j, ya ba'ntze tkete kc'u'j.

9 Yal tzunkej cyaj chi oc k'inan, mintzen cycol cyiib twitzj tka'yel ncub jlet cywitz. Tu'ntzen nuk tik'ch cyaj nchi cwa' tz'ak tuj c'o'bil, ja c'o'bilj tbanel n-el tuj cyc'u'j, bix nche'x tuj il.

10 Tej nuk pwak n-oc tak', jatzen tloq'uel nim wik tka'yel. At juun xjal nuk tu'n cyk'a'bentz ti' pwak o tzpet cyanem ti' Dios, bix tzin cynojsa'n cychunk'lal tuya nim bisbajil.

Ti tten tu'n t-xi' kii'n kchunk'lal jiquen bix tu'n toc ke kc'u'j ti' Dios

11 Perotzen tey, Timoteo, najben te Dios, cteltzen ok ti'j k'a'bj pwak. Tetzen t-xel ja lu, jyonxsen te ja ba'n, bix k'inx tchunk'lala tujxix jiquen, bix ke'c tc'u'ja ti' Dios, bix c'oquel tak' cykil xjal tey, bix nimxsen tc'u'ja, bix maansx tz'oquay.

12 Tz'ocxix tilel tu'na ti' tyol Dios bix k'ojl ti'j tka'yel. Oj tbint tu'na ju'wa, ju'tzen cpomela caney ti'j tchunk'lala te junx maj. Ti'j tzunj tchunk'lala te junx maj o tzaa' ttxco'n Dios jay, bix cywitz nim tstiwa o tzaa' tkba'na ka o tz'ocsla'na ti' Jesús.

13 Twitz Dios, nk'onte tchunk'lal tik'ch jilel at twitz tx'otx', bix twitz Jesús, Scy'o'n tu'n Dios, jxin mintii' ttži ti'j tej ttzak'be'n te cawel Poncio Pilato alcyexin bix ti taak'enxin, cxe'ltzen nkba'n tey

14 ctbi'c'a tzuna cykilj nxi' nkba'n tey. Mi'n cub tzpeta, bix cbinelxix tu'na tu'n mi'n chi el t-xoo'na xjal ti'ja, ojxe tul jlet Kaaw Jesús juntl maj.

15 Tzultzen jlet Jesús juntl maj, pero ojxe tpon tumel tuj twitz Dios. Nuk jac'ate Kman Dios jawnex twitz tik'ch jilel, bix cy'iwla'n. Jaxin Cawel cyibaj cawel, bix Taaw cykil twitz tx'otx'.

16 Nuk jac'axin mlay cyim. Najlxin tuj tken luz tzinxse ntxaken mas twitz tken k'ij. Min-alxse juntl ba'n tocpan canan ti'jxin. Min-al jun xjal o tz'oc cye'yente texin, bix min-alx ba'n toc cye'yente texin. Jawnexxit tzunxin, bix nimxit tipemalxin te junx maj. Ju'xit tzuna.

17 Kej ocsnal nim cyk'inemal twitz ja tx'otx'a, kbanx cye tu'n mi'n tz'oc cyk'on cyiib te nintzaj, bix tu'n mi'n tz'oc ke cyc'u'j ti' cyk'inemal, cuma tej k'inemal mintii'xix ba'n toc ke c'u'jbaj ti'j. Nuk jac'ate Dios ba'n toc ke kc'u'j ti'j. Jaxin ntzaj k'onte tik'ch ke te kniy'bebl.

18 Kbanxse cye xjal k'inan tu'n yaa'n jk'inemal c'equel tak' cye, sino tu'n toc tak' cye tu'n tbint tik'ch tbanel cyu'n, bix tu'n tcub cypa'n cyk'inemal cyuya mebe.

19 Ojtzen tbint ju'wa cyu'n, nbajzen cyninc'un cyiib tuj chunk'lal tzul, cuma tej chunk'lal tzul, jatzente chunk'lalj jaxxix, bix te junx maj.

Tej t-xi' tcyiwsa'n Pablo tnaabl Timoteo ti'j alcye tu'n tbinchante

20 O'cx xsunj, Timoteo. C'ojlam tzunj jax yol ma tz'oc k'o'n tuj tk'aba. C'ojlam tiiba tuj cyyol jxjal n-oc cyniq'uen tise ka cytzki'n tii'n Dios, pero mintii' ttxolan cyyol, bix mintii' toclen tuyaj jax yol.

21 Mi'n chi oc tbi'na, cuma at xjal o tz'oc lpe ti'j
tise ka jax, bi'x o chi cub tzpet, bix o cub tzpet
cyc'u'j ti' Dios.

Tzajxit t-xtalbil Dios cyibaja. O'cxsen nyolja.

**Ac'aj testamento (El Nuevo testamento in
Mam de Todos Santos)
New Testament in Mam Todos Santos; mam
(GT:mam:Mam)**

copyright © 2000 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Mam

Dialect: Todos Santos

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mam (Todos Santos) [mam], Guatemala

Copyright Information

© 2000, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Mam

© 2000, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022

359e148d-ed45-5e5e-b7c0-e74b8b7b1504